

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยแนวทางการจัดการความขัดแย้งเกี่ยวกับการก่อสร้างฝายน้ำล้นพัฒนาชนบทบ้านช่งเต่า ตำบลนาเพียง อำเภอกุสุมาลย์ จังหวัดสกลนคร ในครั้งนี้ เป็นการศึกษาเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) ผู้วิจัยกำหนดรายละเอียดต่าง ๆ เกี่ยวกับระเบียบวิธีวิจัย ดังนี้

1. ประชากรเป้าหมาย
2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล
3. ขั้นตอนการสร้างเครื่องมือ
4. การเก็บรวบรวมข้อมูล
5. การวิเคราะห์ข้อมูล

ประชากรเป้าหมาย

ประชากรเป้าหมาย มีจำนวน 10 คน ได้แก่

1. จำเอกเกรียงศักดิ์ จอดนอก	ปลัดอำเภอ
(เจ้าพนักงานปกครองชำนาญการ)
2. นายศราวุธ ทอนสามแก้ว	ปลัดอำเภอ
(เจ้าพนักงานปกครองชำนาญการ)
3. นายนิพนธ์ สุวรรณวงศ์	ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลนาเพียง
4. นายบุญชู อุ่มจันสา	กำนันตำบลอุมจาน
5. นายเดชา ยานิตย์	กำนันตำบลนาเพียง
6. นายทวี ดอกสี	ผู้ใหญ่บ้านบ้านช่งเต่า
7. นายกาวน ทะวงศรี	ตัวแทนราษฎรที่ได้รับผลกระทบ
8. นายชัยณรงค์ ศิริพงษ์	ตัวแทนราษฎรที่ได้รับผลกระทบ
9. นางสุพรรณษา มาประโคน	ตัวแทนราษฎรที่ได้รับผลกระทบ
10. นายสังวาล ศรีฤทธิ	ตัวแทนราษฎรที่ได้รับผลกระทบ

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยใช้ แบบสัมภาษณ์เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล ที่สร้างขึ้นจากการศึกษา ทฤษฎี แนวคิด และเอกสารที่เกี่ยวข้อง โดยข้อคำถามครอบคลุม ถึงวัตถุประสงค์การวิจัย และแบ่ง แบบสัมภาษณ์ออกเป็น 4 ตอน ดังนี้ คือ

ตอนที่ 1 เป็นข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบ แบบสัมภาษณ์

ตอนที่ 2 ปัญหาในการบริหารการใช้น้ำเพื่อการเกษตรกรรมของกลุ่มผู้ใช้น้ำ ชลประทานฝายน้ำล้นพัฒนาชนบทบ้านซ่งเต่า ตำบลนาเพียง อำเภอกุสุมาลย์ จังหวัด สกลนคร ลักษณะเป็นแบบสอบถาม/แบบสัมภาษณ์ปลายเปิด (Open – Ended Form)

ตอนที่ 3 การจัดการความขัดแย้ง เกี่ยวกับการก่อสร้างฝายน้ำล้นพัฒนา ชนบทบ้านซ่งเต่า ตำบลนาเพียง อำเภอกุสุมาลย์ จังหวัดสกลนคร โดยแบ่งออกเป็น 4 ด้าน คือ ลักษณะเป็นแบบสัมภาษณ์ปลายเปิด (Open – Ended Form)

– ด้านผลกระทบจากการก่อสร้างฝายน้ำล้นพัฒนาชนบทบ้านซ่งเต่า ตำบลนาเพียง อำเภอกุสุมาลย์ จังหวัดสกลนคร

– ด้านบทบาทและความรับผิดชอบของชลประทาน

– ด้านบทบาทและความรับผิดชอบของกลุ่มผู้ใช้น้ำ

– ด้านการจัดตั้งกลุ่มผู้ใช้น้ำ

– ด้านการบริหารการใช้น้ำชลประทานเพื่อการเกษตรกรรมของ
กลุ่มผู้ใช้น้ำ

ตอนที่ 4 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะ เกี่ยวกับแนวทางในการจัดการน้ำ ของฝายน้ำล้นพัฒนาชนบทบ้านซ่งเต่า ตำบลนาเพียง อำเภอกุสุมาลย์ จังหวัดสกลนคร ลักษณะแบบสอบถาม/แบบสัมภาษณ์เป็นแบบปลายเปิด (Open – Ended Form)

ขั้นตอนการสร้างเครื่องมือ

เพื่อให้เครื่องมือในการวิจัยมีคุณภาพและประสิทธิภาพ มีความสอดคล้องกับกรอบแนวคิดของการวิจัยมากที่สุด ผู้วิจัยจึงดำเนินการสร้างเครื่องมือตามขั้นตอนดังต่อไปนี้

1. การศึกษาแนวคิด ทฤษฎี เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการน้ำ การจัดการความขัดแย้ง และการชลประทาน เพื่อนำมาเป็นกรอบแนวคิดในการสร้างแบบสอบถาม/แบบสัมภาษณ์

2. นำแบบสอบถาม/แบบสัมภาษณ์ที่สร้างขึ้นมาเสนออาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อตรวจสอบ และปรับปรุงแก้ไขให้เหมาะสมแล้ว ผู้วิจัยนำแบบสอบถาม/แบบสัมภาษณ์ที่ได้ปรับปรุงตามข้อเสนอแนะ

3. การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

3.1 การหาค่าความเที่ยงตรง (Validity) นำแบบสอบถาม/แบบสัมภาษณ์ให้ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 5 ท่าน ประกอบด้วย

- 1) ผศ.ดร.จิตติ กิตติเลิศไพศาล คณบดีคณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
- 2) ผศ.ดร.ละมัย รมเย็น รองผู้อำนวยการสถาบันวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
- 3) ผศ.ชาคริต ชาญชิตปริษา รองอธิการบดีฝ่ายกิจการนักศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
- 4) นายราชน ต้นประพัฒน์ นายอำเภอกุสุมาลย์
- 5) นายสุโชติ กาญจนกุล ปลัดอำเภอชำนาญการ

ทำการตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content validity) หลังจากนั้นมาหาดัชนีความสอดคล้อง (IOC) โดยใช้สูตร

$$IOC = \sum R/N$$

เมื่อ IOC หมายถึง ค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of item congruency)

R หมายถึง ความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ โดยที่ ค่า +1

หมายความว่าข้อคำถามสามารถนำไปวัดได้
อย่างแน่นอน, ค่า 0 หมายถึง ไม่แน่ใจว่าจะ
วัดได้ และค่า -1 หมายถึง ข้อคำถาม
ไม่สามารถนำไปวัดได้อย่างแน่นอน

N หมายถึง จำนวนทรงคุณวุฒิ

โดยเลือกข้อที่มีค่า IOC มากกว่า 0.5 ส่วนข้อใดมีค่าน้อยกว่า 0.5 ผู้วิจัย
นำมาปรับปรุงแก้ไข ตามข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิ ดังนั้น ข้อคำถามทุกข้อจึงผ่าน
ความเห็นชอบจากผู้ทรงคุณวุฒิทั้ง 5 ท่าน ที่ได้ตรวจสอบและเห็นว่ามีความเที่ยงตรง
เชิงเนื้อหา ครอบคลุมในแต่ละด้านและครอบคลุมวัตถุประสงค์ของการวิจัยแล้ว

4. นำแบบสอบถาม/แบบสัมภาษณ์ดังกล่าวทำการปรับปรุงเป็น
แบบสอบถาม/แบบสัมภาษณ์ฉบับสมบูรณ์เพื่อนำไปใช้เก็บรวบรวมข้อมูลต่อไป

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยจะเก็บรวบรวมข้อมูลจากการสัมภาษณ์ โดยมีขั้นตอนดังนี้

1. ประสานนายอำเภอกุสุมาลย์ อำเภอกุสุมาลย์ จังหวัดสกลนคร เพื่อขอ
อนุญาตในการเก็บรวบรวมข้อมูล กับประชากรเป้าหมายทั้ง 10 ท่าน
2. จัดเตรียมแบบสัมภาษณ์ให้เพียงพอกับจำนวนกลุ่มผู้ให้ข้อมูลที่ศึกษา
3. ตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสัมภาษณ์ที่ผ่านการลงพื้นที่เก็บรวบรวม
ข้อมูลเพื่อวิเคราะห์ข้อมูลต่อไป
4. ผู้ศึกษาได้ทำการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยจะทำการชี้แจงถึงการสัมภาษณ์
ก่อน และขออนุญาตจากผู้ให้สัมภาษณ์เพื่อใช้เครื่องอัดเสียงบันทึกเสียงแล้วจึงเริ่ม
สัมภาษณ์เพื่อเก็บข้อมูลแล้วนำมาเขียนลงในรายงานการศึกษาค้นคว้าอิสระภายหลัง

การวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยมีขั้นตอนการดำเนินการ ดังนี้

วิธีการดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล

เนื่องจากในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ เลือกใช้วิธีวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) ซึ่งวิธีการวิเคราะห์ข้อมูล ส่วนใหญ่เป็นการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) ดังนั้นผู้วิจัยค้นคว้าจึงได้เลือกใช้การสัมภาษณ์แบบเชิงลึก (In Depth Interview) มาเป็นวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยอาศัยการสนทนาและโต้ตอบระหว่างผู้วิจัยค้นคว้าและผู้ให้ข้อมูลจากกลุ่มประชากรเป้าหมาย จำนวน 10 คน

การวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิเคราะห์ข้อมูลการวิจัยเชิงคุณภาพครั้งนี้ โดยการวิเคราะห์ข้อมูลจากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และการสัมภาษณ์เชิงลึก (In Depth Interview) ดังนั้น วิธีการวิเคราะห์ข้อมูลจึงใช้วิธีการนำเสนอในลักษณะอธิบาย (Explanatory Research) โดยการนำเอาประเด็นข้อมูลจากการสัมภาษณ์มาทำการวิเคราะห์เปรียบเทียบคำตอบในคำถามแต่ละประเด็นของแต่ละบุคคลเพื่อจัดกลุ่มข้อมูลว่าเป็นไปในทิศทางใด เมื่อจัดเก็บข้อมูลและตรวจสอบความสมบูรณ์ของข้อมูลแล้ว ผู้ศึกษาจะนำข้อมูลมาจัดหมวดหมู่